

Alabama Ebeveyn Davran??lar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Alabama Ebeveyn Davran??lar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16706>

Özet

Alabama Ebeveyn Davran??lar? Ölçe?i (AEDÖ), ebeveynlerin çocuklar?na yönelik sergiledi?i tutum ve davran??lar? ölçmek amacıyla geli?tirilmis? psikometrik bir araç olup, Türkçe'ye uyarlama çal??mas? Çekiç, Türk, Bu?a ve Hamamc? (2018) tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in Türk kültürü ba?lam?nda geçerli?ini ve güvenilirli?ini s?namay? hedeflemiştir.

Ölçek, toplam **35 maddeden** olmaktadır ve ebeveynlerin kulland??? disiplin yöntemlerinden, çocuklar?na gösterdikleri ilgi düzeyine kadar geni? bir yelpazeyi kapsayan çok boyutlu yapıya de?erlendirmektedir. AEDÖ, psikolojik dan??ma merkezlerine ba?vuran ve ba?vurmeyen ebeveyn gruplar?n? kar??la?tırarak ayırt edicilik geçerli?ini de test etmiştir.

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn Davran??lar?, Ölçek Uyarlamas?, Geçerlik, Güvenirlik, Psikolojik De?erlendirme, Faktör Analizi.

Yazarlar

Ali Çekiç, Fatih Türk, Ahmet Bu?a, Zafer Hamamc?.

Amaç

Alabama Ebeveyn Davran??lar? Ölçe?i'nin temel amacı, ebeveynlerin çocuklar?na yönelik sergiledi?i davran?? örüntülerini ve tutumlar? sistematik bir şekilde ölçmektir. Ölçe?in Türkçe'ye uyarlanması, bu ölçüm arac?n?n Türk kültürüne özgü dilsel ve kültürel ba?lamda kullanılabilirli?ini sağlamak ve uluslararası ara?tırmalara katkıda bulunmaktır.

Uyarlama çal??mas?n?n özel amaçlar? arasında, ölçe?in yapı geçerli?ini Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile test etmek ve çocuklar?nda **psikolojik belirtiler** gözlemlenen ebeveynler ile norm grubundaki ebeveynler arasındaki davran?? farklılıklar?n? tespit ederek ölçe?in ayırt edici geçerli?ini ortaya koymak yer almaktadır.

Yapı

AEDÖ, ebeveyn davran??lar?n?n çe?itli alt boyutlar?n? ölçen çok boyutlu bir yapıya temel alır. Uyarlama çal??mas?nda belirtilen alt boyutlar, ebeveynlik stratejilerinin farklı yönlerini temsil etmektedir. Bu alt boyutlar genellikle **Çocuk ?hmali/?lgisi (Ç?)**, **Olumlu Ebeveynlik (OE)**, **Zorlayıcı Ebeveyn Tutumlar? (ZET)**, **Tutarsız Disiplin (TD)** ve **Davran?? Kontrolü (DC)** gibi temel ebeveynlik stratejileri etraf?nda şekillenmektedir.

Ölçek, ebeveynlerin çocuklar?na kar?? kulland?klar? disiplin yöntemlerinin tutarlılı??n?, duygusal s?caklık düzeylerini ve zorlayıc? müdahalelerinin s?klılı??n? de?erlendirerek ebeveynlik kalitesini kapsamlı bir şekilde incelemektedir.

Geçerlik

Ölçe?in yapı geçerliliğini belirlemek amacıyla, veri setinin faktör analizine uygunluğunu de?erlendirmek için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett Sphericity Testi kullanılmıştır. KMO de?eri **0.77** olarak belirlenmiş olup, bu de?erin yeterli uyumu gösterdiği tespit edilmiştir. Bartlett testi sonucu ($p < .05$) ise varyansların homojen olduğunu ve dağılımın normal olduğunu i?aret etmektedir.

Kriter geçerliliği kapsamında, çocukların psikolojik belirtileri nedeniyle danışma merkezlerine başvuran anne babalar ile bu birimlerden herhangi birine başvurmayan anne babaların ölçme aracından elde ettikleri puanlar kar??laştırılmıştır. Verilerin **parametrik testlerin** temel varsayımların kar??layıp kar??lamadığını incelenmiş; baslık ve çarpıklık katsayılar hesaplanmıştır. Baslık de?erleri Ç? alt boyutu için 1.79, di?er alt boyutlar için .07 ile .61 arasında de?irken; çarpıklık de?erleri -1.15 ile 1.24 arasında de?miştir, bu da verilerin büyük ölçüde kabul edilebilir bir dağılım sergilediğini göstermektedir.

Güvenirlik

Alabama Ebeveyn Davran??lar? Ölçe?i'nin güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık katsayılar (Cronbach Alfa) hesaplanarak yapılmıştır. Ölçe?in alt boyutlarına ilişkin iç tutarlılık katsayılar **0.46 ile 0.77** arasında de?mektedir. Bu aralık, bazı alt boyutların daha düşük tutarlılığa sahip olduğunu gösterse de, genel ölçek yapısının kabul edilebilir düzeyde güvenilir olduğunu i?aret eder.

Ölçe?in toplam puanına ilişkin hesaplanan genel iç tutarlılık katsayısı ise **0.70** olarak bulunmuştur. Bu de?er, AEDÖ'nün genel ebeveyn davran??lar? yapısının ölçmede yeterli bir ic tutarlılığa sahip olduğunu desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yapısal modelinin Türk örneğine uygunluğunu test etmek amacıyla **Do?rulayıc? Faktör Analizi (DFA)** uygulanmıştır. DFA sonucunda elde edilen uyum indeksleri, modelin veri setine iyi bir uyum sağladığını göstermektedir. Elde edilen uyum indeksleri şunlardır:

RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation): **0.04**

NFI (Normed Fit Index): **0.79**

CFI (Comparative Fit Index): **0.90**

GFI (Goodness of Fit Index): **0.85**

CFI de?erinin 0.90 ve RMSEA de?erinin 0.05'in alt?nda olmas? (mükemmel uyuma i?aret eder), ölçe?in yap?sal geçerli?inin do?ruland???n? ve orijinal modelin Türkçe uyarlamada da korundu?unu güçlü bir ?ekilde desteklemektedir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon) / **Psikometrik Ölçek**

Format: 35 maddeden olu?maktadır.

Language Available: Türkçe (Türk Uyarlamas?)

Population Group: Ebeveynler (Anne ve Babalar)

Age Group: Ebeveyn ya? aral??? belirtilmemiştir; ancak çocuklar???n psikolojik belirtileri olan veya olmayan ebeveynler hedeflenmiştir.

Population Details: Türkiye'de ya?ayan, çocuklu bireyler. Geçerlik çal??mas?, dan??ma merkezlerine ba?vuran ve ba?vurmayan iki farklı ebeveyn grubunu kapsam??tır.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

AEDÖ, Ebeveynlik Ölçe?i, Çocuk Geli?imi, Davran?? De?erlendirmesi, KMO, DFA, Uyarlama Çal??mas?.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Sa?lanmad?.

Affiliation Email addresses: alicekic@gantep.edu.tr

Correspondence Address: Ali Çekiç (Sorumlu Yazar)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas? **2018** y?I?nda yay?mlanm??tır.

Sorumlu Yazar ile ileti?im adresi: alicekic@gantep.edu.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: alabama-ebeveyn-davranislari-olcegi-toad.pdf

Kaynakça

Çekiç, A., Türk, F., Bu?a, A. ve Hamamc?, Z. (2018). Alabama Ebeveyn Davran??lar? Ölçe?i'nin Türkçe'ye uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çal??ması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(66), 729-744. DOI: 10.17755/esosder.355515

Alabama Ebeveyn Davran??lar? Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??tır. Ölçek, toplam **35 maddeden** oluşmaktadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM